

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW**

Warszawa, dnia 28 marca 2017 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 29.03.2017r.
1405 podpis. [signature]

PT3.054.4.2017.LBE.155

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 31.03.17, zał. ....
1454 ..... podpis. [signature]

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z pismem Pana Marszałka z dnia 7 marca 2017 r. znak: BPS/043-36-864/17, przy którym zostało przekazane oświadczenie złożone przez Panią Senator Marię Koc na 36. posiedzeniu Senatu w dniu 3 marca 2017 r. dotyczące m.in. działania przepisów wykonawczych do ustawy o podatku od towarów i usług, poniżej przedstawiam odpowiedź na zadane pytania.

W zakresie podatku od towarów i usług jedną z negatywnych konsekwencji zakupu paliwa lub innych środków do produkcji rolnej od oszusta może być zakwestionowanie u rolnika mającego status czynnego podatnika VAT (tj. rolnika rozliczającego ten podatek) prawa do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktur dokumentujących zakup tych towarów. W przypadku, gdy rolnik dokona odliczenia podatku z faktury od oszusta zostanie na niego dodatkowo nałożona sankcja w wysokości 100% zawyżenia podatku naliczonego.

Organy podatkowe mogą jednak zakwestionować prawo do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktury dokumentującej zakup towarów przez takiego rolnika tylko w przypadku gdy „wiedział lub powinien był wiedzieć”, że kupił paliwo od nieuczciwego sprzedawcy. Przy czym organy podatkowe zobowiązane są wykazać w sposób prawnie wymagany istnienie obiektywnych przesłanek prowadzących do wniosku, że podatnik wiedział lub powinien był wiedzieć, iż transakcja mająca stanowić podstawę prawa do odliczenia wiązała się z przestępstwem popełnionym przez dostawcę lub inny podmiot działający na wcześniejszym lub dalszym odcinku łańcucha dostaw, na co wskazał Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r, w sprawach połączonych C-80/11 i C-142/11 *Mahagében i Dávid* (pkt 49).

Trybunał podkreślał także, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, nie jest zgodne z przepisami dotyczącymi prawa do odliczenia podatku VAT karanie, poprzez odmowę udzielenia tego prawa, podatnika, który nie wiedział i nie mógł być wiedzieć, że dana transakcja była powiązana z oszustwem popełnionym przez dostawcę lub z inną transakcją w łańcuchu dostaw, wcześniejszą lub późniejszą od tej przeprowadzonej przez tego podatnika, dotkniętą oszustwem w sprawie podatku VAT – por. pkt 40 postanowienia Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 lipca 2015 r. w sprawie C-123/14 *Itales*. Podobnie w kwestii badania dobrej wiary Trybunał rozstrzygnął w sprawie C-277/14 *Stehcemp*, która dotyczyła transakcji, które zostały dokonane nie przez wystawcę faktury, lecz przez inny podmiot, którego tożsamości nie można było ustalić, a zatem organy podatkowe nie mogły odzyskać podatku od tych transakcji. Trybunał potwierdził konieczność badania dobrej wiary w przypadku odmowy prawa do

odliczenia, gdy materialne i formalne warunki do skorzystania prawa do odliczenia zostaną spełnione.

W przypadku zakupu przez rolnika paliwa z nielegalnego źródła, przepisy ustawy o VAT przewidują dodatkowo możliwość nałożenia na rolnika obowiązku zapłaty podatku VAT od zakupionego paliwa, w przypadku gdy podatek nie rozliczy nieuczciwy sprzedawca (instytucja odpowiedzialności podatkowej uregulowana w art. 105a-105d ustawy o VAT). Dotyczy to zarówno rolników rozliczających podatek VAT, jak również tzw. rolników ryczałtowych.

Należy jednak podkreślić, że odpowiedzialność podatkowa może zostać nałożona na nabywcę paliwa w przypadku gdy:

- wartość zakupionego paliwa, nabywanego od jednego dostawcy (bez kwoty podatku) przekroczyła w danym miesiącu kwotę 50 tys. zł,
- w momencie dokonania dostawy, rolnik wiedział lub miał uzasadnione podstawy do tego, aby przypuszczać, że cała kwota podatku przypadająca na dokonaną na jego rzecz dostawę paliwa lub jej część nie zostanie wpłacona na rachunek urzędu skarbowego.

Odpowiedzialność podatkowa może zatem zostać nałożona na nabywcę jedynie w przypadku gdy wiedział lub powinien przypuszczać, że ma do czynienia z oszustem. W szczególności ryzyko zapłaty podatku za nieuczciwego sprzedawcę może pojawić się w przypadku gdy zakup paliwa odbywa się w nietypowych warunkach oraz gdy cena paliwa, którą oferuje sprzedawca była znacząco niższa niż w przypadku innych sprzedawców. Zwykle kłopoty biznesowe, które uniemożliwiły sprzedawcy zapłatę podatku nie mogą stanowić podstawy do nałożenia na rolników odpowiedzialności solidarnej.

Rolnicy mogą uwolnić się od ryzyka płacenia podatku za nieuczciwego sprzedawcę w przypadku gdy kupują paliwo u sprawdzanych sprzedawców, co ma miejsce m.in. w przypadku nabywania paliwa od podmiotów wpisanych do prowadzonego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w formie elektronicznej wykazu podmiotów, które złożyły kaucję gwarancyjną. Wykaz ten jest udostępniony pod linkiem bezpośrednim: <http://kaucja-gwarancyjna.mofnet.gov.pl/>. Aby uwolnić się od odpowiedzialności rolnik powinien również zapłacić za paliwo na numer rachunku sprzedawcy udostępniony w tym wykazie.

Ponadto bezpieczny jest zakup paliwa np. na stacjach paliw lub stacjach gazu płynnego, do standardowych zbiorników pojazdów używanych przez podatników nabywających paliwo (do napędu tych pojazdów).

W związku z pytaniem nr 1 Pani Senator czy resort planuje zmianę przepisów rozporządzenia, uprzejmie informuję, że nie mogę się do niego odnieść, bowiem Pani Senator nie wskazała rozporządzenia, które miałyby być zmienione. Natomiast omówionych wyżej negatywnych konsekwencji zakupu paliwa czy środków do produkcji rolnej nie regulują przepisy rozporządzeń, ale ustawy o podatku od towarów i usług.

Uprzejmie informuję, że nie jest możliwe odstąpienie od regulacji pozbawiających prawa do odliczenia podatku z tzw. pustych faktur wystawionych przez oszustów, bowiem byłoby to niezgodne z prawem unijnym. Należy jednak podkreślić, że rolnik zostanie pozbawiony prawa do odliczenia VAT jedynie w sytuacji gdy organ wykaże, że rolnik wiedział lub powinien wiedzieć, że ma do czynienia z oszustem.

Nie przewiduje się również zniesienia odpowiedzialności podatkowej nabywców paliw, bowiem sektor ten jest podatny na nadużycia, a instytucja odpowiedzialności podatkowej stanowi jeden z instrumentów mających na celu ograniczenie wyłudzeń. Należy jednak podkreślić, że przepisy

przewidują przesłanki uwolnienia się od odpowiedzialności, których spełnienie nie powinno powodować trudności.

Odnosząc się do pytania nr 2 Pani Senator (plany wprowadzenia pomocy dla poszkodowanych rolników) i pytania nr 3 (czy będzie możliwa weryfikacja rolników, którzy są uczciwi, i ewentualne umorzenie kar wystawianych im przez urzędy skarbowe) należy podkreślić, że rolnicy, którym organy podatkowe na podstawie obiektywnych przesłanek nie wykażą, że wiedzieli lub mogli wiedzieć/przypuszczać, że uczestniczą w transakcji z oszustem, nie zostaną objęci restrykcjami w postaci zakwestionowania prawa do odliczenia VAT czy nałożenia odpowiedzialności podatkowej. Nie ma zatem potrzeby obejmowania ich pomocą, o której wspomina Pani Senator. Wskazane negatywne konsekwencje obejmą jedynie rolników, którym organy wykażą, że mieli świadomość, że ich kontrahent jest oszustem, który nie rozliczy podatku, i godzili się na tę sytuację. Obejmowanie takich rolników pomocą czy umorzeniem kar nie znajduje uzasadnienia.

Z upoważnienia Ministra Rozwoju i Finansów

Paweł Gruza
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów